

verslag

Rijkswaterstaat Zeeland
Projectbureau Zeeweringen

P/a Waterschap Zeeuwse
Eilanden
Kanaalweg 1
Middelburg
P/a Postadres: Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T (0118) 62 13 70
F (0118) 62 19 93
www.zeeweringen.nl

Contactpersoon

A.M. de Jong
T (0118) 62 13 80
annemarie.de.jong@rws.nl

Verslag van	Dijkverbetering en hagedissen Dijkverbetering Polder Zuidhoek – Haven de Val
Datum bespreking	21 september 2009
Deelnemers	Projectbureau Zeeweringen: Roy van de Voort, Luc Koks Dienst Landelijk Gebied: Jaap van der Sneppen, Jelle van Aalst
Afschrift aan	Deelnemers Projectbureau Zeeweringen: Gijs Kos Waterschap Zeeuwse Eilanden: Ad Beaufort RAVON Zeeland: Kees Musters

---

Datum
21 september 2009

Nummer
PZDB-V-09205

Bijlage(n)
-

Aanleiding

Projectbureau Zeeweringen werkt in Zeeland aan de vervanging van de steenbekleding van de dijken langs de Oosterschelde en Westerschelde. Roy van de Voort geeft een korte toelichting op de werkzaamheden van het Projectbureau Zeeweringen (PBZ).

Bij de dijkverbeteringswerken Polder Zuidhoek – Haven de Val (langs de Oosterschelde bij Zierikzee) heeft PBZ te maken met de aanwezigheid van een kleine populatie Levendbarende hagedissen. In verband met de beschermde status van deze soort (tabel 2 Flora- en faunawet) is het wellicht noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. Luc Koks geeft een korte toelichting op de achtergrond van het project en de dilemma's rond de Levendbarende hagedis. De relevante documentatie (rapport Arcadis, 2009) is reeds in bezit van DLG en bij Jaap van der Sneppen bekend.

Standpunt DLG

Jaap van der Sneppen en Jelle van Aalst geven aan dat voor vernietiging van biotoop als gevolg van de dijkverbetering een ontheffing Ffwet moet worden aangevraagd. Immers, de gunstige staat van instandhouding van de soort in de geïsoleerde locatie is in het geding, en de werkzaamheden vallen niet onder 'bestendig beheer en gebruik' door het Waterschap. 'Veiligheid' als dwingende reden van groot openbaar belang wordt beschouwd als een goede reden voor het verlenen van een ontheffing.

DLG stelt dat, gezien de recente wijzigingen rond ontheffingsaanvragen, nog niet duidelijk is óf er een ontheffing zal worden verleend, óf dat er een 'positieve

013938 2009 PZDB-V-09205

enisseVerslag overleg Levendbarende hagedis Haven

afwijzing' wordt geformuleerd. In beide gevallen is het een vereiste dat in de werkzaamheden een aantal mitigerende maatregelen wordt opgenomen. Na enige discussie over nut en noodzaak van de mogelijke maatregelen worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- kort maaien van de vegetatie van ruig gras op de dijk dicht langs de muraltmuurtjes (doel: aan het begin van de actieve periode is het biotoop weinig/niet geschikt, en zullen de dieren mogelijk op zoek gaan naar beter geschikt biotoop)
- inrichten van een stapsteen nabij de dijk als refugium tussen de muraltmuren en het compensatiebiotoop
- vanaf februari – maart: poging tot wegvangen van actieve dieren, bij gunstige weersomstandigheden (> 6° C).
- vanaf 1 april bij aanvang van de dijkwerkzaamheden: begeleiden van de aannemer en wegvangen van verstoorde dieren, en deze overplaatsen naar het compensatiebiotoop.

Deze mitigerende maatregelen moeten worden opgenomen in een ontheffingsaanvraag, tezamen met een toelichting op het project, de afweging van verschillende alternatieve uitvoeringsmogelijkheden, de onderbouwing van de voorkeursoplossing, en een kort verslag van de inventarisatieresultaten van RAVON (de heer Kees Musters) op het dijktraject.

Afspraken

De volgende afspraken worden gemaakt:

- PBZ bereidt een ontheffingsaanvraag voor en dient deze in bij Dienst Regelingen in Den Haag voor het vernietigen van leefgebied (artikel 11) van de Levendbarende hagedis op dijktraject Zuidhoek – Haven de Val
- PBZ levert een in de ontheffingsaanvraag een korte toelichting op de waarnemingen van de Levendbarende hagedis in de onderhavige locatie
- PBZ bereidt de volgende maatregelen voor op het dijktraject: maaien van ruig gras langs de muraltmuurtjes, aanbrengen van een stapsteen van houtig en stenig materiaal
- PBZ organiseert een korte vangactie voorafgaand aan de start van de dijkwerkzaamheden (1 april 2010)
- PBZ organiseert de ecologische begeleiding van de dijkwerkzaamheden (is reeds onderdeel van het bestek)
- PBZ sluit deze maatregelen vooraf kort met Kees Musters van RAVON
- DLG is bereikbaar voor tussentijdse vragen of overleg.

Rijkswaterstaat Zeeland
Projectbureau Zeeweringen

Datum
21 september 2009

Nummer
-